

การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตามหลักสังคหัตถุธรรม
ในตำบลน้ำดิบ อำเภอบำรุง จังหวัดลำพูน
COMMUNITY WELFARE FUND MANAGEMENT ACCORDING TO
SANGHA VATTU IN NAMDIP SUBDISTRICT, PASANG DISTRICT, LAMPHUN
PROVINCE

ณิชา มณีวรรณ

Nitcha Maneewan

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

ann.nitnit@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน ในตำบลน้ำดิบ อำเภอบำรุง จังหวัดลำพูน 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน ในตำบลน้ำดิบ อำเภอบำรุง จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตามหลักสังคหัตถุธรรม ในตำบลน้ำดิบ อำเภอบำรุง จังหวัดลำพูน การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods) คือการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และค่าเอฟ ในส่วนของแบบสัมภาษณ์ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาโดยวิธีการพรรณนาอ้างอิงคำพูดบุคคล

ผลการวิจัย 1) ประชากรวิจัยผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลน้ำดิบ อำเภอบำรุง จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$ = 3.84) ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นมากที่สุด ในด้านบริบทชุมชน ($\bar{X}$ = 4.35) เกี่ยวกับสวัสดิการที่จัดให้เป็นประโยชน์ และการเป็นสมาชิกด้วยความสมัครใจ และมีความคาดหวังให้มีการจัดสวัสดิการชุมชนครอบคลุมทุกเพศทุกวัย 2) การทดสอบสมมติฐานเพื่อทำการเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิก

กองทุน พบว่า สมาชิกกองทุนที่มี สถานภาพ อาชีพ และระยะเวลาการเป็นสมาชิกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลน้ำดิบ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนเพศ อายุ ภูมิการศึกษา และรายได้ ต่างกัน มีระดับความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ และ 3) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำหลักสังคหัตถุธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการกองทุน โดยเน้นหลักธรรมที่ส่งเสริมด้านการให้ หรือการสงเคราะห์ อันเป็นหลักธรรม ที่ทำให้เกิดความเสียสละช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และเป็นสมาชิกกองทุนเพื่อหวังอานิสงส์มากกว่าออมเงิน

คำสำคัญ: หลักสังคหัตถุ 4, การบริหารจัดการ, กองทุนสวัสดิการชุมชน

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the opinion level of fund members regarding the management of the Community Welfare Fund in Nam Dip Sub-district, Pa Sang District, Lamphun Province; 2) to compare the opinions of fund members regarding the management of the Community Welfare Fund in Nam Dip Sub-district, Pa Sang District, Lamphun Province Classified by Individual Factors 3) To study the management approach of the Community Welfare Fund according to Sangkhawatttham principles in Nam Dip Sub-district, Pa Sang District, Lamphun Province quantitative research and qualitative research The statistics used in the analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation. T-value test and F-value test. In the interview form, content analysis was performed by means of descriptive references to personal speech.

Results 1) The research population of the respondents had a high level of opinion about the management of the Community Welfare Fund in Nam Dip Subdistrict, Pa Sang District, Lamphun Province at a high level ($\bar{X}$ = 3.84). In the community context ($\bar{X}$ =4.35) about the benefits provided. and voluntary membership and there was an expectation that there was community welfare provision covering all genders and ages; 2) a hypothesis test to compare the opinions

of the fund members, it was found that the fund members with different status, occupation, and membership period The opinions on the management of the Nam Dip Subdistrict Community Welfare Fund were different with statistical significance at the 0.05 level. Therefore, the research hypothesis was accepted. The gender, age, educational background, and income had different opinion levels. no different Therefore, the hypothesis was rejected and 3) most of the key informants had suggestions on the application of the Sangahavath Dharma principle in fund management. by emphasizing the principles of promote giving or assistance which is the principle causing sacrifice to support each other and is a member of the fund for the hope of saving more merit than saving money.

บทนำ

สังคมไทยมีวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันแบบช่วยเหลือเกื้อกูลกันตามธรรมชาติ มีวัดเป็นศูนย์กลางทางศาสนา และมีภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นที่พึ่งพาในการแก้ปัญหา ด้วยความเหลื่อมล้ำทางสังคม ทำให้เกิดกลุ่มคนผู้ด้อยโอกาสและผู้ประสบความยากลำบากไม่มีสวัสดิการที่เพียงพอ ประกอบกับรัฐเป็นผู้จัดสวัสดิการให้ แต่ไม่ทั่วถึง ชุมชนจึงรวมกลุ่มกันจัดสวัสดิการเป็นระบบแบบธรรมชาติ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเกื้อกูล เคารพซึ่งกันและกัน ระหว่างคนกับคน และคนกับธรรมชาติ เมื่อสามารถพึ่งพาตนเองได้ รัฐจึงเข้ามาส่งเสริมและร่วมสมทบเพื่อเป็นสวัสดิการที่ยั่งยืนมากขึ้น บทบาทของชุมชนในการดูแลซึ่งกันและกันจึงลดลง แต่หลายปีที่ผ่านมา องค์กรชุมชนได้ตระหนักถึงความมั่นคงในชีวิต จึงได้ร่วมกันจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน และพัฒนาให้สอดคล้องกับวิถีชุมชนที่หลากหลาย เน้นให้ชุมชนหันมาฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณีและความสัมพันธ์ ในรูปแบบของสวัสดิการแบบครบวงจร เป็นสวัสดิการแบบพึ่งตนเองที่ชุมชนร่วมกันคิด ร่วมกันสร้างระบบ ร่วมกันบริหารจัดการ และร่วมรับผลประโยชน์ เพื่อให้เป็นกองทุนที่ทุกคนเป็นเจ้าของร่วมกัน มีการสมทบงบประมาณจาก 3 ฝ่าย (1 : 1 : 1) คือ ทุนจากการสมทบของสมาชิกในชุมชน ทุนการสมทบจากรัฐบาลกลาง และทุนการสมทบจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 จนถึงปัจจุบัน (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน), คู่มือการดำเนินงานโครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน, (กรุงเทพฯ:สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน),2553) การจัดสวัสดิการ

ชุมชนควรมีความหลากหลาย สอดคล้องกับความเป็นจริงทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในชุมชนหรือท้องถิ่นนั้นๆ สามารถเชื่อมโยงทุนทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นมาเพิ่มคุณค่าแก่ชุมชนสังคม และประเทศ ยึดหลักการพึ่งพาตนเองและการช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน ทุกคนในกองทุนสวัสดิการชุมชน เป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ และควรจัดสวัสดิการชุมชนโดยชุมชนเพื่อชุมชน และควรบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนโดยอาศัยกลไกการดำเนินชีวิตของชุมชนท้องถิ่นนั้นๆ

การจัดสวัสดิการในสังคมไทยเราในปัจจุบันนี้มีอยู่หลายรูปแบบที่สำคัญ รูปแบบแรกคือสวัสดิการชุมชน ซึ่งการดำเนินงานอยู่บนหลักการที่ว่า “ให้อย่างมีคุณค่า รับอย่างมีศักดิ์ศรี” มุ่งเน้นการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน ตามกระแสพระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง สวัสดิการชุมชนใช้หลักการ การมีส่วนร่วม เป็นเครื่องมือในการรวมคนที่มี อดมการณ์ เป้าหมาย และความต้องการที่ตรงกัน เพื่อหารูปแบบในการจัดสวัสดิการภาคประชาชน ซึ่งส่วนใหญ่ใช้รูปแบบที่หนึ่งคือ เป็นการจัดสวัสดิการโดยชุมชนที่ครบวงจรตั้งแต่เกิดจนตายให้แก่สมาชิกกองทุนเท่านั้น รูปแบบที่สองคือสวัสดิการโดยท้องถิ่นและภาครัฐ ซึ่งดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง ส่วนใหญ่เป็นรูปแบบของการสงเคราะห์ช่วยเหลือเป็นเงินหรือสิ่งของ และมักจะติดขัดกับระเบียบหลักเกณฑ์วิธีการที่ค่อนข้างแข็งตัว ไม่ยืดหยุ่น (จินตนา กาตมณี, “การจัดสวัสดิการชุมชนโดยภาคประชาชนในกรุงเทพมหานคร:กรณีศึกษา เครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน เขตคันนายาว”, 2557) ความสำเร็จในการรวมตัวกันจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนของภาคีเครือข่ายองค์กรชุมชนในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ทำให้ภาครัฐหันมาให้ความสนใจและให้การสนับสนุนการจัดสวัสดิการโดยภาคประชาชนมากขึ้น นำไปสู่การกำหนดนโยบายสนับสนุนสวัสดิการโดยชุมชนตำบลเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนชุมชนโดยเฉพาะในการจัด “สวัสดิการชุมชน” (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน), คู่มือการดำเนินงานสวัสดิการชุมชน ปี พ.ศ. 2561, 2560) การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลน้ำดิบให้มีประสิทธิภาพนั้น ควรมีการจัดทำแผนที่ผ่านการประชาคมหรือทำข้อตกลงร่วมกัน แผนดำเนินงานควรเป็นแผนที่สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของสมาชิกได้จริง และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกองทุน ควรดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ไม่ควรตั้งแผนงานไว้โดยเปล่าประโยชน์ ควรวางแผนการดำเนินงานไปพร้อมๆ กับการวางแผนการเงิน

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จึงได้ออกพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546 เพื่อเป็นกฎหมายแม่บทในการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมซึ่งสาระสำคัญของพระราชบัญญัติส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม พ.ศ.2546 มาตรา 3 ให้คำจำกัดความ “สวัสดิการ

สังคม” ว่าจะหมายถึงระบบการจัดบริการทางสังคมซึ่งเกี่ยวกับการป้องกัน การแก้ไขปัญหาการพัฒนา และการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองความจำเป็นพื้นฐานของประชาชน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งพาตนเองได้อย่างทั่วถึง เหมาะสมเป็นธรรมและให้เป็นไปตามมาตรฐาน ทั้งทางด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงาน การมีรายได้ นันทนาการ กระบวนการยุติธรรมและบริการทางสังคมทั่วไป (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์,พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546, (กรุงเทพมหานคร:ห้างหุ้นส่วนจำกัด:เทพเพ็ญวานิชย์,2546) โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิที่ประชาชนจะต้องได้รับและการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ ทั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน ในตำบลน้ำดิบ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน และเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน ในตำบลน้ำดิบ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล อีกทั้งยังต้องการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรม ในตำบลน้ำดิบ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน การศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน เป็นการวิจัยในระดับตำบล เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงการสร้างภาคีเครือข่ายที่หลากหลาย เพื่อเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เกิดองค์ความรู้ที่หลากหลาย และสามารถนำมาปรับใช้กับการบริหารจัดการกองทุน ให้เกิดความมั่นคง เข้มแข็ง ในด้านต่างๆ ก่อเกิดประโยชน์สูงสุดแก่สมาชิกกองทุน ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลน้ำดิบ ที่ส่งผลทำให้เกิดปัญหาภายในกองทุน จนเป็นสาเหตุให้สมาชิกกองทุนลดน้อยลงหรือมีการลาออกเพิ่มขึ้น และจากผลการวิจัยทำให้รู้ว่าในด้านบริบทชุมชนซึ่งมีผลต่อความคิดเห็นของประชากรวิจัยในระดับที่มาก ($\bar{X}$ =4.35) จึงสรุปได้ว่ากองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลน้ำดิบ ต้องให้ความสำคัญกับสถานการณ์แวดล้อม และสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนเป็นหลัก เพื่อปรับประเภทของสวัสดิการชุมชนให้เหมาะสมกับชุมชนหรือท้องถิ่น และการบริหารจัดการกองทุนควรดำเนินงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพทัดเทียมกองทุนสวัสดิการชุมชนอื่นๆ ที่เป็นกองทุนสวัสดิการชุมชนต้นแบบ หรือ กองทุนสวัสดิการชุมชนนำร่อง ที่ได้รับการยอมรับในระดับเครือข่ายว่าเป็นกองทุนสวัสดิการชุมชนที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน ควรนำผลการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนที่ประสบความสำเร็จเหล่านั้น มาเปรียบเทียบการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลน้ำดิบ เพื่อมองเห็นข้อแตกต่างในการ

ดำเนินงาน และนำข้อแตกต่างซึ่งเป็นผลดีเหล่านั้นมาปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป และควรนำ
ภาพรวมระดับความคิดเห็นในส่วนของความพึงพอใจของการจัดสวัสดิการชุมชนตำบลน้ำดิบในแต่ละ
ประเภทมาปรับแก้ไข และพัฒนาสวัสดิการ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการ
ชุมชน ในตำบลน้ำดิบ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการ
ชุมชน ในตำบลน้ำดิบ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมใน
ตำบลน้ำดิบ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ประชากรวิจัยที่ใช้ในการ
วิจัย คือ ประชาชนที่เป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลน้ำดิบ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ที่มี
อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 1,764 คน ซึ่งประชากรวิจัยนี้ได้มาจากการสุ่มโดยใช้สูตรของ Taro
Yamane และใช้หลักการสุ่มแบบแบ่งชั้น ได้ขนาดประชากรวิจัย คือ 327 คน จากนั้นจึงสุ่มกลุ่ม
ตัวอย่างของประชาชนที่มีลักษณะการรวมกลุ่มคล้ายๆ กัน โดยใช้หลักการสุ่มแบบแบ่งชั้น และเก็บ
ข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 30 ตัวอย่าง เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของ
เครื่องมือวิจัยและจากการทดลองพบว่าเครื่องมือวิจัยดังกล่าวสามารถตอบข้อสมมติฐานได้อย่าง
เพียงพอ

จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหา
ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(Standard Deviation) และทำการทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-
test) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Anova) พบว่ามีความแตกต่างจึง
ทดสอบความแตกต่างและเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีการหาผลต่างอย่างมีนัยสำคัญที่มีค่าน้อยที่สุดและ
น้อยกว่า 0.05 (Least Significant Difference : LSD)

ในส่วนของคุณข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำการจัดกลุ่มข้อมูล (Data Grouping) สำคัญของประเด็นการสัมภาษณ์ จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis Technique)

ผลการวิจัย

1. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตามหลักสังคห วัฒนธรรม ในตำบลน้ำดิบ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.457) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่เป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลน้ำดิบ มีระดับความคิดเห็นด้านบริบทชุมชนมากที่สุด ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.669) รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.663) และ ด้านการวางแผน ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.632) รองลงมาคือด้านติดตามประเมินผล ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.612) ส่วนด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในลำดับ น้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.883)

ความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนในการ บริหารจัดการกองทุน โดยภาพรวม	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.ด้านบริบทชุมชน	4.35	0.669	มากที่สุด
2.ด้านการบริหารจัดการ	3.93	0.663	มาก
3.ด้านการวางแผน	3.87	0.631	มาก
4.ด้านสวัสดิการชุมชน	3.73	0.773	มาก
5.ด้านติดตามประเมินผล	3.77	0.612	มาก
6.ด้านการมีส่วนร่วม	3.58	0.883	มาก
7.ด้านเครือข่าย	3.67	0.632	มาก
ภาพรวม	3.84	0.457	มาก

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุน สวัสดิการชุมชนตามหลักสังคหวัฒนธรรม ในตำบลน้ำดิบ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตาม

ปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้ และอายุในการเป็นสมาชิก ที่แตกต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน การวิจัย ส่วนประชาชนที่มีสถานภาพ อาชีพ และระยะเวลาการเป็นสมาชิกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรม ในตำบลน้ำดิบ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

3. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรม ในตำบลน้ำดิบ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน คือ

1) การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลน้ำดิบให้มีประสิทธิภาพ กองทุนต้องให้ความสำคัญกับความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตของคนในชุมชนเป็นหลัก โดยมุ่งเน้นประเด็นหลัก คือการเพิ่มสวัสดิการอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสมาชิกกองทุน และต้องนึกถึงใจเขาใจเรา ในการบริหารจัดการกองทุนด้วย เช่น รู้ว่าส่วนไหนขาด ให้เพิ่มเติม ส่วนไหนเกิน ให้ลดทอน ให้เกิดความพอดี และเท่าเทียมกัน

2) การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลน้ำดิบให้มีประสิทธิภาพ ควรดำเนินงานให้เป็นไปด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีการรายงานผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมาในที่ประชุมทุกครั้ง และปฏิบัติต่อสมาชิกกองทุนอย่างเท่าเทียมกัน รู้จักเรียนรู้และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการข้อมูลกองทุน สร้างการเรียนรู้และการจัดการการเรียนรู้เพื่อพัฒนากองทุนอยู่เป็นเนืองนิตย์ และยกย่องชื่นชมการทำงานของกันและกันเมื่อดำเนินงานสำเร็จ และปรึกษาร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหา

3) การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลน้ำดิบให้มีประสิทธิภาพ ควรมีการจัดทำแผนที่ผ่านการประชาคมหรือทำข้อตกลงร่วมกัน แผนดำเนินงานควรเป็นแผนที่สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของสมาชิกและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกองทุน ควรดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ ไม่ควรตั้งแผนไว้โดยเปล่าประโยชน์ ควรวางแผนการดำเนินงานไปพร้อมๆ กับแผนการเงิน ไว้ล่วงหน้าเป็นรายไตรมาสและรายปี และควรยึดถือแผนงานเป็นหลักในการปฏิบัติ จะทำให้กองทุนมีเป้าหมายในการดำเนินงานที่ชัดเจน

4) การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลน้ำดิบให้มีประสิทธิภาพ ควรจัดสวัสดิการที่ตอบโจทย์ความต้องการของคนในชุมชนอย่างแท้จริง ไม่ควรจัดสวัสดิการที่มีลักษณะ

ฟุ่มเฟือย เกินความพอดีในบางเรื่อง ควรจัดสวัสดิการชุมชนที่เหมาะสมและครอบคลุมกลุ่มสมาชิกทุก
เพศทุกวัย อย่างเท่าเทียมกัน และเงินกองทุนต้องใช้เพื่อกิจการและประโยชน์ของกองทุนเท่านั้น

5) การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลน้ำดิบให้มีประสิทธิภาพ ควรจัด
ให้มีการประชุมคณะกรรมการและรายงานผลการดำเนินงานและสถานะการเงินทุกเดือน เพื่อให้การ
ดำเนินงานของกองทุนอยู่ในรอบเจตนาธรรมของระเบียบ และเปิดโอกาสให้ตัวแทนสมาชิกได้มีส่วน
ร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงาน รับทราบผลการดำเนินงาน และสถานะการเงินของกองทุนด้วย

6) การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลน้ำดิบให้มีประสิทธิภาพ การมี
ส่วนร่วมของหลายๆ ฝ่าย เช่น บ้าน วัด โรงเรียน ภาคเอกชน ภาครัฐ กำนันผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชนและ
สมาชิกกองทุนในการกำหนดและเห็นชอบ ข้อบังคับ/ระเบียบ/แผนการพัฒนา จะทำให้สวัสดิการที่จัด
ให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ เกิดความพึงพอใจและมีการเพิ่มขึ้นของสมาชิกต่อเนื่องทุกปี

7) การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลน้ำดิบให้มีประสิทธิภาพ ควร
สร้างภาคีเครือข่ายให้หลากหลาย เพื่อเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และสามารถนำองค์
ความรู้ที่ได้มาปรับใช้กับกองทุนให้เกิดความเข้มแข็ง โดยอาศัยการเชื่อมโยงการดำเนินงานกับ
แผนพัฒนาท้องถิ่นจากการปฏิบัติสู่นโยบาย ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานและสนับสนุนเครือข่าย เข้า
ร่วมกิจกรรมการขับเคลื่อนสวัสดิการชุมชนระดับจังหวัดอย่างสม่ำเสมอ

4. แนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตาม
หลักสังคหวัตถุธรรม ในตำบลน้ำดิบ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

ควรมีการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ หลักสังคหวัตถุ 4 มาเป็นส่วนหนึ่งของ
การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลน้ำดิบ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ดังนี้ คือ

ด้านทาน เป็นการให้ที่เกิดจากความสมัครใจไม่หวังผลตอบแทนใดๆ จะทำให้คนให้เกิด
ความสบายใจ ไม่เคลือบแคลงสงสัย และให้อย่างมีคุณค่า รับอย่างมีศักดิ์ศรี

ปิยวาจา หรือ การพูดจาด้วยคำไพเราะอ่อนหวาน เป็นการเจรจาด้วยถ้อยคำที่สุภาพ
และเป็นประโยชน์ ถ้อยคำที่พูดไม่กระทบถึงผู้อื่น ไม่เสียดสี พูดแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ ทำให้เกิดการ
เลื่อมใสศรัทธาในตัวผู้พูด จูงใจให้เกิดการปฏิบัติด้วยความร่วมมือและเต็มใจ ทำให้งานสำเร็จมี
คุณภาพ เป็นประโยชน์ต่อชุมชน

อัตถจริยา เป็นการสงเคราะห์ด้วยการประพฤติดินให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น
รู้จักการเสียสละ ไม่เห็นแก่ตัว ทุ้มเทแรงกายแรงใจช่วยเหลือส่วนรวม แก้ไขปัญหาต่างๆ ในส่วนของ

การปฏิบัติงานถ้าทุกคนช่วยกันปฏิบัติงาน งานที่ว่ายากก็จะสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และการสงเคราะห์
นี้ยังเป็นการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และทำให้ทุกคนในองค์กรเกิดความสัมพันธ์ในการ
ปฏิบัติงานอีกด้วย

สมานัตตตา เป็นการสงเคราะห์ด้วยการวางตัวเสมอดันเสมอปลาย หนักแน่นและให้
ความเสมอภาคกับทุกคนเท่าเทียมกัน ร่วมทุกข์ร่วมสุขกัน ไม่เอารัดเอาเปรียบ ร่วมเผชิญ และ
แก้ปัญหาต่างๆ เพื่อประโยชน์ส่วนรวม ช่วยกันคิดในทางสร้างสรรค์ เพื่อให้องค์กร หน่วยงาน และ
สังคมอยู่เย็นเป็นสุข การวางตัวให้เหมาะสมเสมอดันเสมอปลาย ยังเป็นปัจจัยไปสู่การสร้างแรงจูงใจ
ทำให้ทุกคนในหน่วยงานมีความสุข และความสามัคคีในหมู่คณะด้วย

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลน้ำดิบ หากนำ
หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา หลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการดำเนินงาน ซึ่งเป็นหลักธรรมเพื่อการ
สงเคราะห์ การให้โดยมิหวังสิ่งใดตอบแทน การกระทำด้วยความตั้งใจและเต็มใจ โดยมุ่งหวังเพื่อ
ประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ซึ่งหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 นอกจากเป็นหลักธรรมแห่งการสงเคราะห์แล้ว
ยังเป็นหลักแห่งสัจธรรมความจริงของชีวิต ซึ่งทำให้คนหมู่มากรู้จักการให้ รู้จักความรัก ความสามัคคี
ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และรู้จักการเสียสละช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เข้าใจทุกข์สุขของกันและกัน ดังนั้น
การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนโดยใช้หลักสังคหวัตถุ 4 จะทำให้ชุมชนกระทำสิ่งใดแล้วนึก
ถึงกันและกันอยู่เสมอ การดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนที่ดีหากบริหารจัดการโดยนึกถึง
ประโยชน์ร่วมกันของคนหมู่มาก จะทำให้เกิดความศรัทธาต่อการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการ
ชุมชน หลักธรรมจะช่วยให้การบริหารงานของกองทุน มุ่งให้ความสำคัญกับความจำเป็นพื้นฐานในการ
ดำรงชีวิตของคนในชุมชนเป็นหลัก เพื่อจัดสวัสดิการที่เหมาะสมแก่ชุมชน กองทุนสวัสดิการชุมชนควร
ดำเนินงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีการรายงานผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมาให้ที่
ประชุมทราบทุกครั้ง แผนดำเนินงานที่ใช้ควรเป็นแผนที่ผ่านการประชาคมความคิดเห็นของสมาชิก
กองทุนสวัสดิการชุมชน เพื่อจัดทำแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับปัญหาของชุมชน การจัด
สวัสดิการที่ตรงกับความต้องการของสมาชิกกองทุนโดยแท้จริง ไม่จัดสวัสดิการในแบบฟุ่มเฟือย เกิน
ความพอดี เพราะจะทำให้กระทบถึงสถานะการเงินของกองทุนได้ ควรเปิดโอกาสให้สมาชิกกองทุนได้
มีส่วนร่วมในการกำหนดสวัสดิการชุมชน ที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ และปัญหาชุมชน กองทุนควร
สร้างภาคีเครือข่ายที่หลากหลายเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ให้คำแนะนำที่ดีต่อกัน และ
นำองค์ความรู้ที่ได้มาบริหารจัดการกองทุนให้เกิดความเข้มแข็ง

อภิปรายผล

1) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรม ในตำบลน้ำดิบ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน พบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลน้ำดิบเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมอยู่ในลำดับมากที่สุดคือ ด้านบริบทชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (4.35=มากที่สุด) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยในปัจจุบันประสบปัญหาความแตกต่างของรายได้ ระหว่างคนรวย และคนจนมานาน โดยเฉพาะในปัจจุบันได้เกิดวิกฤติปัญหาโรคระบาด โควิด 19 จึงทำให้กระทบรายได้ของประชาชนซึ่งสอดคล้องกับบริบทความเป็นอยู่ของประชาชนโดยตรง ปัญหาความยากจนและ ปัญหาหนี้สินของคนไทยกลายเป็นปัญหาเรื้อรัง โดยในบริบทของคนที่มีฐานะที่ดีเพราะมีกำลังรายรับที่มากและกำลังทรัพย์ที่มากพอทำให้มีทางเลือก แต่ในส่วนของบริบทของคนที่มีฐานะค่อนข้างยากจน โดยกลุ่มคนจำพวกแรงงานที่ไม่ได้รับการคุ้มครองและไม่มีหลักประกันสังคมจากการทำงาน จึงมีเพียงหลักประกันเดียวที่สามารถตอบสนองกับความมั่นคงและรายรับที่มีได้ นั่นคือกองทุนสวัสดิการชุมชน ที่มีอยู่ในทุกพื้นที่ในส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย และในปัจจุบันนี้เกิดปัญหาการลาออกของสมาชิก ซึ่งมีผลมาจากสภาพของสมาชิก สมาชิกที่มีครอบครัวแล้วมักมีปัญหาด้านค่าใช้จ่าย และรับภาระเลี้ยงดูครอบครัว ประกอบกับปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจช่วงมีการแพร่ระบาดของโรคติดต่อ ซึ่งส่งผลให้รายได้น้อย ก็อาจเกิดปัญหาด้านค่าใช้จ่าย และการตัดสินใจลดภาระค่าใช้จ่ายในครัวเรือนด้วยการลาออกจากการเป็นสมาชิกกองทุน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริรัตน์ เกียรติปฐมชัย และ สมบูรณ์ เจริญจิระตระกูล (2555) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัญหาการจัดการกองทุน การออม และสวัสดิการชุมชน” ผลการศึกษาพบว่า มี 5 ประเด็นหลักคือ ความเป็นมา พัฒนาการของเครือข่ายสวัสดิการชุมชน การจัดองค์กร และกฎระเบียบสวัสดิการที่จัดให้กับสมาชิกในปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินงาน และตัวแบบการสร้างควมยั่งยืนให้กับกองทุนสวัสดิการ 1) ความเป็นมาและพัฒนารของเครือข่ายสวัสดิการชุมชน 2) การจัดองค์กรและกฎระเบียบ คือ การจัดองค์กร และกฎระเบียบ 3) รายการสวัสดิการที่จัดให้กับสมาชิกในปัจจุบัน 4) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน คือ การเติบโตของเครือข่ายที่รวดเร็วเกินไป ระเบียบว่าด้วยการจัดสวัสดิการที่อาจขาดฐานความรู้ วัตถุประสงค์การตัดสินใจเป็นสมาชิกเครือข่าย และปัญหาความกังวลเรื่องควมยั่งยืนของกองทุน 5) ตัวแบบการสร้างควมยั่งยืนให้กับกองทุนสวัสดิการชุมชน

2) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน ในตำบลน้ำดิบ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยภาพรวม จำแนกตามเพศ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ($t = 1.667$, $Sig. = 0.096$) ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย เนื่องจากทั้งเพศหญิงและเพศชายให้ความสนใจในทั้ง 7 ด้าน ในเกณฑ์ที่เท่าๆกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านบริบทชุมชน ($F=2.967$, $Sig.=0.003$) ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนที่เป็นเพศชาย มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน ด้านบริบทชุมชนที่มากกว่าเพศหญิง

3) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน ในตำบลน้ำดิบ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยภาพรวม จำแนกตามอายุ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ($F=1.306$, $Sig.=0.267$) ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย เนื่องจากปัจจัยส่วนบุคคล ที่จำแนกตามอายุให้ความสนใจในทั้ง 7 ด้าน ในเกณฑ์ที่เท่าๆกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนมีความคิดเห็นในการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน ด้านการมีส่วนร่วม ($F=3.463$, $Sig.=0.020$) และด้านเครือข่าย ($F=2.791$, $Sig.=0.045$) แตกต่างกัน ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนที่มีอายุระหว่าง 41–50 ปี มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน ด้านการมีส่วนร่วม มากกว่าสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนที่อายุ 61 ปี ขึ้นไป และพบว่า สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนที่มีอายุระหว่าง 41–50 ปี มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน ด้านเครือข่าย มากกว่าสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนที่อายุ 61 ปี ขึ้นไป

4) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน ในตำบลน้ำดิบ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยภาพรวม จำแนกตามระดับวุฒิการศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน ($F=0.760$, $Sig.=0.552$) ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย เนื่องจากปัจจัยส่วนบุคคล ที่จำแนกตามระดับวุฒิการศึกษา ให้ความสนใจในทั้ง 7 ด้าน ในเกณฑ์ที่เท่าๆกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลน้ำดิบที่มีระดับวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทุกด้าน

5) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน ในตำบลน้ำดิบ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดย

ภาพรวม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ($F=1.987$, $Sig.=0.096$) ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย เนื่องจากปัจจัยส่วนบุคคล ที่จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ให้ความสนใจในทั้ง 7 ด้าน ในเกณฑ์ที่เท่าๆกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนมีความคิดเห็นในการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน ด้านบริบทชุมชน ($F=7.006$, $Sig.=0.000$), ด้านการบริหารจัดการ ($F=5.829$, $Sig.=0.000$), ด้านการวางแผน ($F=7.332$, $Sig.=0.000$), ด้านสวัสดิการชุมชน ($F=6.701$, $Sig.=0.000$) และด้านการมีส่วนร่วม ($F=4.968$, $Sig.=0.001$) แตกต่างกัน พบว่า สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน ด้านบริบทชุมชน มากกว่าสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท และมากกว่า 20,000 บาท สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน ด้านการบริหารจัดการ มากกว่าสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท และมากกว่า 20,000 บาท สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท และ 10,001 – 15,000 บาท มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน ด้านการบริหารจัดการ มากกว่าสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาท สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท และ 10,001 – 15,000 บาท มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน ด้านการวางแผน มากกว่าสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาท และสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท และ 10,001 – 15,000 บาท มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน ด้านสวัสดิการชุมชน มากกว่าสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาท

6) แนวทางความรู้ที่ได้เกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน ตามหลักสังคหวัตถุธรรม ในตำบลน้ำดิบ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน 1.ด้านบริบทชุมชน การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลน้ำดิบให้มีประสิทธิภาพ กองทุนต้องให้ความสำคัญกับความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตของคนในชุมชนเป็นหลัก โดยมุ่งเน้นประเด็นหลัก คือการเพิ่มสวัสดิการอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสมาชิกกองทุน และต้องนึกถึงใจเขาใจเรา ในการบริหารจัดการกองทุนด้วย เช่น รู้ว่าส่วนไหนขาด ให้เพิ่มเติม ส่วนไหนเกิน ให้ลดทอน ให้เกิดความพอดีและเท่าเทียมกัน 2. ด้านการบริหาร

จัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลน้ำดิบให้มีประสิทธิภาพ ควรดำเนินงานให้เป็นไปด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีการรายงานผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมาในที่ประชุมทุกครั้ง และปฏิบัติต่อสมาชิกกองทุนอย่างเท่าเทียมกัน รู้จักเรียนรู้และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการข้อมูลกองทุน สร้างการเรียนรู้และการจัดการการเรียนรู้เพื่อพัฒนากองทุนอยู่เป็นเนืองนิตย์ และยกย่องชื่นชมการทำงานของกันและกันเมื่อดำเนินงานสำเร็จ และปรึกษาร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหา 3. ด้านการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลน้ำดิบให้มีประสิทธิภาพ ควรมีการจัดทำแผนที่ผ่านการประชาคมหรือทำข้อตกลงร่วมกัน แผนดำเนินงานควรเป็นแผนที่สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของสมาชิกและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกองทุน ควรดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ ไม่ควรตั้งแผนไว้โดยเปล่าประโยชน์ ควรวางแผนการดำเนินงานไปพร้อมๆ กับแผนการเงิน ไว้ล่วงหน้าเป็นรายไตรมาสและรายปี และควรยึดถือแผนงานเป็นหลักในการปฏิบัติ จะทำให้กองทุนมีเป้าหมายในการดำเนินงานที่ชัดเจน 4. ด้านการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลน้ำดิบให้มีประสิทธิภาพ ควรจัดสวัสดิการที่ตอบโจทยความต้องการของคนในชุมชนอย่างแท้จริง ไม่ควรจัดสวัสดิการที่มีลักษณะฟุ่มเฟือย เกินความพอดีในบางเรื่อง ควรจัดสวัสดิการชุมชนที่เหมาะสมและครอบคลุมกลุ่มสมาชิกทุกเพศทุกวัยอย่างเท่าเทียมกัน และเงินกองทุนต้องใช้เพื่อกิจการและประโยชน์ของกองทุนเท่านั้น 5. ด้านการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลน้ำดิบให้มีประสิทธิภาพ ควรจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการและรายงานผลการดำเนินงานและสถานะการเงินทุกเดือน เพื่อให้การดำเนินงานของกองทุนอยู่ในกรอบเจตนารมณ์ของระเบียบ และเปิดโอกาสให้ตัวแทนสมาชิกได้มีส่วนร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงาน รับทราบผลการดำเนินงาน และสถานะการเงินของกองทุนด้วย 6. การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลน้ำดิบให้มีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมของหลายๆ ฝ่าย เช่น บ้าน วัด โรงเรียน ภาคเอกชน ภาครัฐ กำนันผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชนและสมาชิกกองทุนในการกำหนดและเห็นชอบ ข้อบังคับ/ระเบียบ/แผนการพัฒนา จะทำให้สวัสดิการที่จัดให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ เกิดความพึงพอใจและมีการเพิ่มขึ้นของสมาชิกต่อเนื่องทุกปี 7. การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลน้ำดิบให้มีประสิทธิภาพ ควรสร้างภาคีเครือข่ายให้หลากหลาย เพื่อเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้มาปรับใช้กับกองทุนให้เกิดความเข้มแข็ง โดยอาศัยการเชื่อมโยงการดำเนินงานกับแผนพัฒนาท้องถิ่นจากการปฏิบัติสู่นโยบายประชาสัมพันธการดำเนินงานและสนับสนุนเครือข่าย เข้าร่วมกิจกรรมการขับเคลื่อนสวัสดิการชุมชนระดับจังหวัดอย่างสม่ำเสมอ

สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

สรุปองค์ความรู้จากการวิจัย สรุปได้คือ ความคิดเห็นประกอบไปด้วย 2 ปัจจัยที่สำคัญ คือ ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็น และแนวทางการบริหารจัดการกองทุนที่มีประสิทธิภาพ ปัจจัยนั้นประกอบไปด้วย 3 ด้าน คือ 1. สถานภาพของสมาชิกกองทุน 2. อาชีพของสมาชิกกองทุน 3. ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกองทุน นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ยังพบว่าหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ หลักสังคหวัตถุ 4 สามารถนำมาเป็นหลักการหรือแนวทางในการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนได้ ดังนี้ 1. บริบทชุมชน กองทุนต้องให้ความสำคัญกับความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตของคนในชุมชนเป็นหลักบนพื้นฐานของการให้ รู้จักการเสียสละ หรือ มีทาน 2. การบริหารจัดการ ควรดำเนินงานให้เป็นไปด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ดำเนินงานให้เหมาะสมสอดคล้องตามสมควรปฏิบัติต่อสมาชิกกองทุนอย่างเท่าเทียมกัน หรือ มีสมานัตตตา 3. การวางแผนควรมีการจัดทำแผนที่ผ่านการประชาคมหรือทำข้อตกลงร่วมกัน บำเพ็ญสาธารณประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่น พร้อมรู้จักแก้ไขปัญหาด้วยปัญญา หรือ มีอรรถจริยา 4. สวัสดิการชุมชน ควรจัดสวัสดิการที่ตอบโจทย์ความต้องการของคนในชุมชนอย่างแท้จริง รู้จักให้ รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือด้วยการแบ่งปันให้แก่ผู้อื่นที่ควรให้ ทำให้สังคมอยู่กันอย่างมีความสุขช่วยเหลือซึ่งกันและกัน บำเพ็ญประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้อง เป็นการปฏิบัติสิ่งที่เป็นประโยชน์ซึ่งกันและกัน ส่งเสริมให้ผู้อื่นได้รับ

สิ่งที่ดี และประเทศชาติมีความก้าวหน้า หรือ มีทานและอรรถจริยา 5.การติดตามประเมินผล ควรจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการและรายงานผลการดำเนินงานและสถานะการเงินทุกเดือน เป็นการปฏิบัติอย่างเสมอต้นเสมอปลาย การไม่เอาเปรียบ ร่วมเผชิญ และแก้ปัญหาเพื่อประโยชน์สุขร่วมกัน สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ หรือ มีสมานัตตตา 6.ด้านการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมของหลายๆ ฝ่าย เช่น บ้าน วัด โรงเรียน ภาคเอกชน ภาครัฐ กำนันผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน และสมาชิกกองทุน ในการกำหนดและเห็นชอบ ข้อบังคับ/ระเบียบ/แผนการพัฒนา เพื่อบำเพ็ญประโยชน์แก่ผู้อื่น มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน ด้วยกำลังความคิด กำลังกาย และกำลังทรัพย์ หรือ มีอรรถจริยา 7. ด้านเครือข่าย ควรสร้างภาคีเครือข่ายให้หลากหลาย เพื่อเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้มาปรับใช้กับกองทุนให้เกิดความเข้มแข็ง โดยการใช้ปียวจาในการติดต่อสื่อสารกัน สร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้น หรือ มีปียวจา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ในด้านบริบทชุมชน กองทุนต้องให้ความสำคัญกับความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตของคนในชุมชนเป็นหลัก และการบริหารจัดการควรดำเนินงานให้เป็นไปด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยการวางแผนควรมีการจัดทำแผนที่ผ่านการประชาคมหรือทำข้อตกลงร่วมกัน และสวัสดิการชุมชน ควรจัดสวัสดิการที่ตอบโจทย์ความต้องการของคนในชุมชนอย่างแท้จริง และควรมีการติดตามประเมินผล จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการและรายงานผลการดำเนินงานและสถานะการเงินทุกเดือน และการมีส่วนร่วมของหลายๆ ฝ่าย เช่น บ้าน วัด โรงเรียน ภาคเอกชน ภาครัฐ กำนันผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน และสมาชิกกองทุน ในการกำหนดและเห็นชอบ ข้อบังคับ/ระเบียบ/แผนการพัฒนา และด้านเครือข่าย ควรสร้างภาคีเครือข่ายให้หลากหลาย เพื่อเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้มาปรับใช้กับกองทุนให้เกิดความเข้มแข็ง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการสร้างภาคีเครือข่ายให้หลากหลาย เพื่อเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และนำองค์ความรู้ที่หลากหลายเหล่านั้น ซึ่งเป็นองค์ความรู้ใหม่ มาปรับใช้กับการบริหารจัดการกองทุนในด้านต่างๆ ให้เกิดความเข้มแข็ง และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน

References

- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน. แนวทางการสร้างเครือข่ายทางสังคมกรณีศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อยกระดับคุณภาพแรงงานไทย (ออนไลน์).2562, สืบค้นจาก : https://web.codi.or.th/printing_media/20200519-15237/ [24 กุมภาพันธ์ 2565]
- จินตนา กาศมณี. การจัดสวัสดิการชุมชนโดยภาคประชาชนในกรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน เขตคันนายาว (ออนไลน์),2557. สืบค้นจาก : <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/romphrueki/article/download/93533/73246> [24 กุมภาพันธ์ 2565]
- สำนักงานปลัด กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)พ.ศ.2550(ออนไลน์), 2561.สืบค้นมาจาก : <http://law.m-society.go.th/law/2016/law/view/652> [24 กุมภาพันธ์ 2565]
- สิริรัตน์ เกียรติปฐมชัย และ สมบูรณ์ เจริญจิระตระกูล. “ปัญหาการจัดการกองทุนการออม และสวัสดิการชุมชน”. (ออนไลน์),2555. สืบค้นมาจาก : <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/NER/article/download/22700/19406/> [25 กุมภาพันธ์ 2565]
- เนตรชนก พาคา เชิดเกียรติ กุลบุตร และ พรกมล ระหาญนอก. แนวทางการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนของเทศบาลตำบลนาอ้อ อำเภอเมือง จังหวัดเลย (ออนไลน์), 2563.สืบค้นมาจาก : <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/researchjournal-lu/article/download/223078/164406/> [26 กุมภาพันธ์ 2565]